

*twee-maandelijks periodiek van de Eridy Sorcerer Gebruikers Groep*



De **L O G I S C H E** partner voor een Sorcerer

Losse nummers: f. 3,50 per nummer (Nederland)  
Abonnementen : per jaar: f. 18,00 (Nederland)  
f. 27,50 (overige landen)

Abonnementen-administratie :  
Sekretariaat Stichting ESGG: (zie informatie-pagina 2)

Artikelen voor het blad aan: redaktie ESGG  
(per 01.06.89: nieuw adres!!!) p/a A. Borkent  
Rivierenlaan 47  
3181 DM ROZENBURG

INHOUD VAN DIT NUMMER

ESGG-redaktiepagina	pagina 2
[ ]	3
Info	6
Input	7
Chiptips (13)	8
Automatiseren (17)	9
ESGG disk-volumes (11)	12
Advertenties	

**REDAKTIE.**

eindredakteur :  
 redakteur hardware : Rob Borkent.  
 redakteur software : Cees Eijgel.  
 vormgeving : Welmoed Jonker.  
 overige redacteuren : U!

**ABONNEREN.**

U wordt abonnee op het ESGG-periodiek door het verschuldigde bedrag over te maken op postrekening 536 85 39 t.n.v. ESGG te Lopik, met vermelding 'abonnement periodiek'. Abonnementen gaan in per 1 juni van de lopende jaargang.

**Opzeggen:** Uiterlijk vóór 1 maart van het lopende abonnements-jaar!

**ADMINISTRATIE ESGG-PERIODIEK.**

Adreswijzigingen en klachten over de bezorging schriftelijk opgeven aan:

Stichting ESGG  
 Administratie ESGG periodiek  
 Prins Hendrikstraat 3d  
 3071 LG ROTTERDAM

**KORRESPONDENTIE STICHTING ESGG.**

de heer J.H.K.B. Nettel  
 sekretaris Stichting ESGG  
 Prins Hendrikstraat 3d  
 3071 LG ROTTERDAM

**ADVERTENTIES.**

**Macro's: Alleen voor bedrijven.**  
 acquireur: H. Herstel  
 Mauritssingel 29  
 3135 JM VLAARDINGEN.

**Micro's: Alleen voor particulieren.**

**Formaat:** Een tekstregel is 66 tekens/spaties.  
 Per advertentie maximaal 6 regels.  
**Prijs:** Elke twee regels tekst kost f. 3,00.  
**Opgeven:** Per briefkaart aan de redactie (zie voorblad); zet bij uw tekst het aantal regels van 66 tekens en uw postrekeningnummer.  
**Betalen:** Belijktijdig met het versturen van de briefkaart, door overmaking van het verschuldigde op postrekening 536 85 39 t.n.v. ESGG te Lopik, met vermelding 'micro's'.

**Let op:** Als de bijschrijving van betaling niet vóór de 25e dag van de even maand is ontvangen dan volgt géén plaatsing in het volgende nummer!

**COPYRIGHT ESGG.**

Het overnemen door abonnee's van in dit blad geplaatste artikelen, schema's of delen daarvan is toegestaan voor niet-commerciële doeleinden, mits met vermelding van de bron:

**ESGG periodiek nummer ..... etc.**

Overnemen door derden (niet-abonnee's) is slechts toegestaan ná verkregen **schriftelijke** toestemming van de ESGG-redactie. De redactie gaat ervan uit dat ingezonden kopij van de hand van de inzender is, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.

**SOFTWARE-VERZAMELAAR.**

Stelt u door uzelf gemaakte, zg. Public Domain software aan uw mede-leden beschikbaar? Zendt die dan op diskette aan:

Hermine Bakker  
 Falklanddreef 18  
 3563 AC UTRECHT

**ESGG-SERVICE.**

De prijzen gelden vanwege de posttarieven uitsluitend in Nederland.

**Bestellen:** Alleen per postgiro, op rekeningnummer 536 85 39 t.n.v. ESGG te Lopik; vermeldt: ESGG-service, en

Vermeldt de naam en de hoeveelheid van het gewenste artikel.

U ontvangt géén bevestiging van de order.

Is het artikel niet (meer) leverbaar dan ontvangt u wél bericht!

**Levering diskettes:** Katalogus verkrijgbaar bij resp. CP/M-gg of ESGG-service.

Voor alle formaten is de indeling 256 bytes per sector.

Leverbare formaten: 77 tracks hard- en softsectored, 40 en 30 tracks softsectored. De laatste twee formaten op resp. 2 of 3 schijven. Altijd levering van het genoemd aantal diskettes (eventueel onbeschreven).

**Niet-ESGG leden en niet-abonnee's betalen per volume f. 10,00 extra.**

**Garantie:** De hardware van ESGG wordt gegarandeerd op juiste werking. Voor schade, ontstaan door onjuiste inbouw door anderen dan de technische medewerkers op Sorcerer Dagen, wordt geen aansprakelijkheid aanvaard!

Hieronder volgt een opgave van hetgeen thans verkrijgbaar is:

artikelnaam (prijzen per stuk!)

Sorcerer Dag-prijs per post

artikelnaam (prijzen per stuk!)	Sorcerer Dag-prijs	per post
1. Software op diskette: CP/Mgg bibliotheek <sup>1)</sup> en ESGG diskettes 1-51 <sup>1)</sup> per volume:		
77 HS/SS .....		f. 25,00
40 SS .....		f. 30,00
30 SS .....		f. 40,00
<sup>1)</sup> zie bestellen.		
2. Eprom Basic Extension (versie 8) met beschrijving inbouw .....	f. 20,00	f. 25,00
3. Handleiding BEXTB .....		f. 4,00
4. RS232 interface ESGG/HV ..	f.150,00	f. 155,00
5. EXRAMDISK uitbr. kompl. .. ----> op aanvraag !!!		
6. EXRAMDISK uitbr. 0 Kb! ...	f.100,00	f. 105,00
7. Overzicht disk software (delen 1-3, per deel) ....	f. 3,50	f. 4,50
8. Losse nummers periodiek ..	f. 3,50	f. 4,50
(zolang de voorraad strekt!) (jaargangen 1-5 alleen op disk)		

**INPUT.**

Een rubriek voor het geven van uw mening of commentaar en voor het stellen van vragen.

Hebt u een probleem met systeem of programma? Omschrijf dat probleem zo volledig mogelijk en zendt het in een voldoende gefrankeerde omslag aan de redactie. Een team zal trachten u een oplossing te geven. Wij behouden ons het recht voor, probleem en oplossing in ons blad op te nemen.

[ ] .

Koning Leo de Eerste van het geslacht Van Manen tot Zwiépstaart zat op zijn troon mistroostig voor zich uit te staren. Hij overpeinsde op welke wijze hij iets kon doen voor zijn trouwe raadsheer Merlinus Ex, die hem vele lange jaren trouw heeft gediend.

Hij stond op en begon door de troonzaal te ijsberen, in de hoop dat het hem een ingeving zou opleveren. Plots stond hij stil en draaide zich om: hij had zo lopen ijsberen dat de troonzaal er vol van was. Hij werd boos en riep 'scheert u allen weg, parbleu! Het kan toch niet zijn dat ik op deze wijze tot een rustige overpeinzing kom.' Eén van de beren wilde, geschrokken van de reactie nog wat inbrengen, maar kwam niet verder dan wat gestamelde excuses en wist daarna niets beters te doen dan met de kop tussen de schouders, de voorpoten diep in de pels gestoken, weg te sjokken. In zijn spoor volgden al de andere beren, tot er geen enkele meer in de troonzaal was.

Het incident had de koning echter afleiding en daarmee een frisse kijk op het probleem gebracht. Hij riep de ministers bijeen en vertelde vol jeugdig vuur over zijn plannen voor het jubileum van de heer Ex. De ministers waren, zoals dat van ministers mag worden verwacht, enigzins terughoudend in hun reactie. De minister-president schraapte zijn keel en zei 'Majesteit, Uw plannen hebben wij gehoord en ik wil hier gezegd hebben dat zij een diepere studie van de materie zullen nodig maken voordat tot een bindende uitspraak kan worden overgegaan. Gezien hetgeen U ons hebt voorgelegd ga ik er echter vooralsnog vanuit dat alle partijen Uw wens zullen eerbiedigen en tot volle medewerking bij de tenuitvoerlegging zullen overgaan.

Daarna staken de ministers hun koppen bij elkaar en brachten enige tijd door met mompelen en het maken van bewegingen met de poten en het schudden of knikken van hun koppen. Enkele ministers schudden ook wel met de kop, maar dat was meer het gevolg van een diepe toestand van nadenken met gesloten ogen, dan een gebaar van instemming met het be-  
toog van de sprekers.

Tenslotte keerden zij zich weer naar koning Leo.

De minister-president richtte zich op en kuchte. Hij sprak "Majesteit, het verheugt mij U te kunnen berichten dat de voltallige ministerraad Uw plan voor de viering van het jubileum van de heer Ex zal ondersteunen. Uw ministers vragen zich echter af, of het volk wel behoefte heeft aan festiviteiten. Het is bovendien onmogelijk om de werkzaamheden voor de viering, naast onze landstaak, op ons te nemen.

De ministerraad stelt U daarom voor, herauten het land in te sturen en de bevolking te vragen of zij festiviteiten wenst en hen daarnaast te vragen deel te nemen aan commissies en werkgroepen ter voorbereiding en uitvoering van de activiteiten.

Koning Leo richtte zich verheugd op en antwoordde dat het voorstel hem beviel. Hij verordonneerde het onmiddellijke vertrek van de herauten. Even later al maakten dreunende hoefslagen op de slotbrug duidelijk dat de herauten vertrokken.

Weken later, de herauten waren al geruime tijd terug, kondigde hoorn-  
geschal de komst van een bezoeker aan. Het was de minister van Ver-  
voerszaken. Hij had een fluwelen zak bij zich. Koning Leo kon zijn  
nieuwsgierigheid nauwelijks bedwingen. Zou de minister het antwoord  
van de bevolking hebben? Of zou het alweer een of andere knullige zaak  
over het openbaar vervoer zijn, waar die man hem al weken lang mee  
lastig viel?

De minister kwam naderbij en boog nog dieper dan anders. Hij keek

schuchter om zich heen en zei toen "Uwe Majesteit, de herauten hebben Uw wensen aan de bevolking bekend gemaakt." Leo trommelde ongedurig met zijn klauwen op de leuning van de troon. Komt die vent ook nooit eens meteen tot de kern van de zaak?, dacht hij. De minister vervolgde "Ik heb gedurende de overeengekomen periode de reacties en voorstellen van Uw volk verzameld." Leo schoof op de troon heen en weer. "Ik heb na de afsluiting van de genoemde periode de reacties geteld en gerubriceerd....".

Leo begon langzamerhand nijdig te worden: "jaja... verder...". De minister wrong een benige klauw tussen het boord van zijn gala overhemd en begon te draaien. Hij wist niet goed hoe verder te gaan. Hij keek naar koning Leo en vervolgde toen gauw "Tot mijn spijt, Majesteit, lijkt het erop dat Uw volk weinig belang stelt in festiviteiten rond het jubileum van de heer Ex.". Leo fronste zijn zware wenkbrauwen en zei tergend langzaam "Ooh jaaaaa? En waaruit meent de excellentie dat te mogen afleiden?".

De minister voelde zich zo ontspannen als de prooi van een python. Hij haalde uit de fluwelen zak twee stukken perkament, hief die omhoog en kreet benauwd "Hieraan, Majesteit! Dit zijn de enige reacties van Uw volk." Leo kwam overeind en brulde "Wat is dat nu voor onzin! Als er gewerkt moet worden, laten ze het ook altijd al afweten, dus waarom reageren ze dan net zo als er gefeest kan worden? He? Nou, nou, he? De minister liep de transpiratie nu in straaltjes langs de kaken en hij haalde een grote lap te voorschijn om zich het aangezicht te wisselen. "Majesteit, de verhouding bij de antwoorden is zo ongeveer half om half. De ene reactie is van iemand die wel wil feestvieren, maar er niets voor wil doen. De andere wil nog wel iets doen. Maar wat moet je nu beginnen met twee man, als de rest van het volk er kennelijk niet voor over heeft en dus niets ervoor wil doen?".

Leo zakte terug op de troon, nu met een treurige blik in de ogen. Hij voelde zich oud worden. Als dit de belofte van de toekomst was, was er dan nog wel een toekomst?

"Minister," sprak hij zwakjes, "Wij hebben onze best gedaan. Ik besluit daarom, zonder verder overleg, dat degenen die tot nog toe zich ingezet hebben voor het welzijn van het volk, ook aan de festiviteiten mogen deelnemen. Wij zijn echter met weinigen en zullen dan ook een eenvoudige viering bereiden. Het volk zal niet kunnen deelnemen, want wie niet bereid is zich ergens voor in te zetten, heeft zijn rechten op de vruchten van de arbeid verspeeld. "Casuaris komt om zijn salaris" zoals een spreekwoord in ons rijk zegt".

Ik hoop alleen dat de dwalenden tijdig op hun schreden terugkeren, want alleen dan is er nog een toekomst met beloften. Keren zij niet op hun schreden terug dan is het land, op sterven na, dood."

Wat is nu de moraal van deze fabel?

- Als niemand wil mééwerken, dan werkt men eigenlijk tégen.
- Als niemand iets doet, wat gebeurt er dan?
- Dat vindt u ook terug in de titel, namelijk niets (bewezen in de ambtenarenwereld!!)
- Niet alleen beesten kennen STANK voor DANK! Bij de mensen gaat de stank kennelijk voor de baat uit!
- Een koning is ook maar een wezen. Hij wil niet voorop lopen: hij wordt ertoe gedwongen! Bij de beesten af!
- Dat kunt u óók in de titel terugvinden: denkt u zich maar eens in wat u in zijn plaats zou zeggen (u hoeft niet bescheiden te zijn)!

Daarop voortbordurend kan ook worden gemoraliseerd:

- Waarom zouden degenen die nog wel iets willen doen, zich in het zweet werken, voor al diegenen die toch niets willen doen?
- Waarom zouden degenen die nog wel iets doen, de vruchten delen met de nietsdoeners?  
(Lees de fabel van de krekkel en de mier er eens op na!)

Meer georiënteerd op de zorg rond de Heer Ex(idy):

- Waarom bent u eigenlijk lid geworden van een computervereniging als het u zo ogenschijnlijk aan verenigingszin ontbreekt? Lid worden van een duikvereniging zou beter zijn geweest (daar kunnen ze wel dode last gebruiken, of sponzen, maar dan om droog te worden!). Bewijs nu eens het tegendeel!
- Als u het digitale communicatiemiddel bij uitstek bezit, waarom communiceert u dan niet méér met, en naar uw vereniging? Daarvoor hebt u geen modem nodig, alleen maar papier en beter nog, diskettes!
- Hebt u zo weinig zelfvertrouwen, dat u uw kun(nen en -sten) niet eens aan anderen durft te tonen? Wij helpen u dat vertrouwen op te vijzelen. Probeer het maar eens en zie het resultaat in ons periodiek!
- Wat zou U doen, als WIJ niets meer doen (laatste en gemene vraag)?

Binnenkort wisselen we het jaar 1989 in voor 1990.

Betekent zo'n moment nog iets voor u?

Of wisselt u dan gewoon uw Exidy in voor een andere machine (daar moeten dan wel heel wat pegels bij!), in de veronderstelling dat het dan allemaal veel beter zal gaan, dat u voor die andere vereniging ook niets behoeft te doen?

Een nieuwe, schone lei pakken, waarop u nieuwe leugens en zelfbedrog als 'goede' voornemens voor het nieuwe jaar schrijft?

Of kijkt u nog eens terug op de oude lei, als in een spiegel, om er lering uit te trekken?

Laten we ervan uitgaan dat het laatste zal gebeuren en zal bijdragen aan een grotere betrokkenheid van U bij wat WIJ al doen.

Wij (de ESGG) hebben ruim 400 HCC/ESGG-leden en evenzovale abonnee's. U wilt ons toch niet wijsmaken dat die alleen maar aan het ego-trippen zijn op hun Exidy? De ESGG bestaat toch hopelijk niet alleen maar uit kleine, zielige figuurtjes die ijverig bezig zijn hun uitvinding van het wiel voor zichzelf te houden omdat een ander er misschien iets van zou kunnen leren?

Bijlo, uit uw zwoegen moet wel voor een heel jaar een golf aan kopij kunnen rollen!

Rol dan uw aandeel meteen ook even bij ons naar binnen (via tante POS, of op een andere, bij de hobby passende wijze)!

Gedeeld gezwoegd is half gezweten, moet u maar denken.

Degenen die in het nieuwe jaar ons daadwerkelijk steunen wensen wij een voorspoedig 1990 toe. De overigen alleen maar wel te rusten!

Roest zacht?

de redactie.

\*\*\*\*\*

## I N F O i n f o I N F O i n f

\* Dank, o dank, beste leden voor uw overweldigende aanwezigheid op onze Sorcerer Dag op 16 september j.l.. Ik kwam handen tekort om het aantal bezoekers te tellen! Maar met die van mijn zoon erbij, komen we aardig in de goede richting!

We zijn helaas niet in staat geweest u in het oktober-nummer over deze dag te berichten. Dat had dan misschien positiever geklonken, omdat zo'n stukje dan vóór de Sorcerer Dag had moeten zijn geschreven! We zijn daárvóór gespaard gebleven.

Als het bestuur echter een gezellig onderonsje wil hebben, hoeven we daar toch niet speciaal een hele dag in De Bron voor te reserveren?

Zo'n dag organiseren doen we niet voor onszelf, hoor! Dat doen we voor al die leden, die het nu zo lelijk hebben laten afweten. Foel! en nog eens FOEI!!

Onze dagen worden ruimschoots van tevoren gepubliceerd in ons eigen periodiek en in de HCC Nieuwsbrief. Als dan door omstandigheden eens een keer wat informatie in de agenda van de Nieuwsbrief achterwege blijft, behoeft dat voor de doorgewinterde Sorcerer toch geen probleem te zijn? Hij weet toch dat we 'iets' doen in maart en september? Nou dan...., waarom was U er dan niet????

\* Weer zo'n topper: stellen we de leden voor om feest te vieren (u weet nog wel: ons 10 jarig bestaan in 1990), grijpen ze die kans niet eens aan. Vraagt de PTT nou zo verschrikkelijk veel voor het versturen van een briefkaart, of is Nederland zo snel aan het verarmen dat een postzegel voor een brief of de kosten van een briefkaart te veel geëist zijn?

Nou ja, hier gaan we er maar niet verder op in. Dat is al in intro gedaan. Hopelijk zetten we bij u wel de grijze cel cellen in beweging. Aan u om ze in

beweging te houden!

\* Ons redactie-lid Don Siahaya maakt zich (o.i., terecht) ongerust over het volledig uitblijven van reacties op de oproep aan de leden om mee te werken aan het periodiek.

Hij vraagt zich twee dingen af:

- of de abonnee's denken dat zij met het betalen van het abonnementsgeld overal verder vanaf zijn (houding van een krantenabonnee) en dus al een bijdrage hebben geleverd en dat dan ook niet meer tot hun plicht behoeven te rekenen (houding van een meewerkend verenigingslid).

- of er nu echt geen leden met een (heel klein) beetje kennis van zaken (en nog veel meer verenigingszin) zijn, die een zinvolle invulling aan hun lidmaatschap van de ESGG willen toevoegen.

Dus opnieuw: "Hallo..., is daar iemand voor ons? Laat het dan even weten! Het adres staat op het titelblad!"

\* Onze FIDO-hoek: we hebben u enkele periodieken terug beloofd een onderzoek in te stellen naar het ontbreken van het ons toekomende stukje in het FIDO BB Arnhem. Lees hierna maar wat voor antwoord de HCC ons op de betreffende vraag gaf:

"Uw vraag betreffende het FIDonet is in nog grotere mate een oorzaak voor ons twijfelen. Het 'bericht' waaraan u refereert met betrekking tot de beschikbare (schijf)ruimte op FIDO Arnhem 1 is inderdaad geruime tijd geleden door u ontvangen. Hoewel wij hierop niet volkomen zicht hebben, bestaat het uitgesproken vermoeden dat het reserveren van ruimte voor de diverse (kleinere) gebruikersgroepen eigenlijk meer bij een intentie van degenen die het HCC FIDonet initieerden is ge-

bleven dan dat het iets is geworden dat in brede lagen van de vereniging is opgepakt en tot bruikbaar instrument verheven. Een en ander is derhalve enigermate verslonst, zo vrezten wij.

Een complicerende factor hierbij is dat FIDO Arnhem 1 alweer geruime tijd 'uit de lucht' is vanwege een jarenlang conflict met de toenmalige sysop. U zult begrijpen dat dit alles een eenvoudig antwoord op uw vraag nagenoeg onmogelijk maakt. Dat neemt niet weg dat wij dit probleem veel eerder hadden moeten signaleren. Een oplossing hebben wij nu, met ons stilzwijgen, ook niet naderbij gebracht."

Zou onze ex-minister-president het mooier hebben kunnen formuleren?

Het is toch kwalijk als het bestuur van de overkoepelende vereniging eerst maanden laat verstrijken alvorens te antwoorden en ook nog herinnerd moet worden aan eerdere briefwisseling, voordat een antwoord komt.

Vervolgens is het antwoord er

één van de soort, die je best kan missen omdat er geen antwoord mee wordt gegeven.

In antwoord op een duidelijke vraag hoort, hoe moeilijk dat misschien ook is, een duidelijk antwoord te worden gegeven.

Men beloofde verder, bij monde van de bureaumanager, de vraag aan de portefeuillegroep HCC Datacommunicatie voor te leggen en ons nader op de hoogte te houden.

Inmiddels is er n.a.v. de briefwisseling, telefonisch contact geweest met de betreffende groep. Daar wist men echter ook niets meer te doen dan datgene wat ons ESGG bestuur zelf ook al had gedaan. Uiteindelijk deed men het voorstel eens contact op te nemen met de DOS gebruikersgroep! Alsof die dan maar het werk van de falende functionarissen van de HCC zouden moeten doen!

Misschien dat het opnieuw formuleren van de vraag een beter en bevredigender antwoord kan bewerkstelligen?

Wij verliezen de moed niet, alleen is het vertrouwen in de HCC flink gedeukt!

\*\*\*\*\*

## I N P U T            i n p u t            I N P U T

\* Naar aanleiding van het artikel van Rob Borkent (ESGGP 45) heeft de heer Siahaya uit Utrecht, de volgende opmerking.

Rob beschrijft de werkwijze die gevolgd moet worden, om aan de Exidy een zg. TTL monitor te kunnen aansluiten. Omdat ik naast mijn Exidy ook de beschikking heb over een DOS computer met een TTL kleurenbeeldscherm, ging ik ervanuit dat dit kleurenscherm dan ook aan de nieuwe TTL videouitgang van de Exidy zou moeten kunnen worden aangesloten.

Tot mijn spijt is dat experiment niet geslaagd. Kunt u aangeven wat er moet gebeuren om toch een TTL-kleurenscherm aan de TTL-videoaansluiting van de

Exidy te kunnen koppelen.

Meneer Siahaya, allereerst stellen we vast dat de aansluiting, zoals die door Rob Borkent beschreven is, alleen is bedoeld voor zg. monochroom TTL-monitors (misschien dat die informatie er beter meteen bij had kunnen staan). Bij dat type kunnen we namelijk volstaan met de drie signalen (naast de massa-aansluiting!) voor video, horizontale en verticale synchronisatie.

Willen we gebruik maken van een kleuren TTL-beeldscherm, dan zullen ook de signalen die de kleurinformatie bevatten, moeten worden doorverbonden. Dat geldt ook voor onze Exidy, die in het geheel geen kleurinfor-

matie doorgeeft.

Rob verwees voor de juiste verbindingsen naar een technisch hobbyblad, waarin naar hij dacht, de wijze van aansluiten zou zijn te vinden.

Helaas voor u, het bleek om andere informatie dan de gezochte te gaan. In beginsel dienen de kleurinformatiesignalen RGB (Rood, Geel en Blauw) in dit geval (geen kleurgenerator in de Eridy) met het videosaal te worden verbonden. Voor de juiste instelling moet dat wel via een weerstand. Deze waarde

hebben wij echter niet in enige documentatie kunnen vinden en dus ook niet testen.

Omdat u, naar bekend is, enige ervaring heeft in het 'sleutelen' aan de electronica, denken wij dat u best in staat bent wat metingen te doen, om achter de spanningwaarde van de drie signalen te komen, alvorens een (bij voorkeur eerst regelbare) weerstand tussen te voegen en de aansluiting te testen.

Naar de vruchten van uw werk zijn wij benieuwd.

\*\*\*\*\*

### CHIPTIPS (13).

Uit buitenlandse bron stamt de volgende tip voor het invoeren van een machinetaal routine in basic. Hoewel wat ouderen deze mogelijkheid al zullen kennen, is de tip mogelijk wel van belang voor de nieuwere generatie Sorcerer gebruikers.

Bent u het ook zat om elke keer een machinetaal routine via het Basic POKE statement te moeten intikken? Probeer het dan eens op deze manier:

We gaan er even vanuit dat u uw machinetaal routine gewoon in monitor schrijft en dan het volgende doet:

1. Stel vast wat het laatste adres is, dat door Basic (standaard!) voor het bijbehorende

- Basicprogramma wordt gebruikt, met behulp van de bytes op 01B7 en 01B8;
2. Kies een beginadres, dat 16 bytes na het bij punt 1 gevonden adres ligt;
  3. Geef (in monitor!) de opdracht MO, de blok grootte en het adres waar het blok naar toe moet (zie punt 2);
  4. Gebruik de 16 bytes voorafgaand aan het machinetaalblok, om het volgende programma tussen te voegen:

01 xx yy	LD BC xx yy	; laadt lengte blok in BC
11 aa bb	LD DE bb aa	; startadres bestemming blok
21 ee cc	LD HL cc ee	; het adres van punt 2
ED B0	LDIA	; block move routine
C3 6B C0	JP 0C06BH	; start Basic warm

5. Op adres 100-102 staat een jump (sprong) naar de Basic loader.

```
C3 zz kk      JP  kkzzH
(adres van de Basic boot)
```

6. Schrijf het programma nu weg, te beginnen met adres 100, tot aan het einde van het machinetaal programma, met het SA

commando in monitor.

7. Wanneer u het programma nu inleest met LOG, dan wordt automatisch Basic geladen, met inbegrip van de machinetaal routine op de juiste plaats in het geheugen.

Een andere methode om machinetaal en Basic tesamen weg te schrijf-



ven, vooropgesteld dat ze dicht bij elkaar in het geheugen staan, is als volgt:

Lees alle programma(delen) die je tegelijk in het geheugen wilt hebben staan, achter elkaar in en schrijf dan alles in een keer weg als een programma (SA ssss eeee:

bewaar van sssstart tot eeeeind). Basic kan dan alle programma's in een keer inlezen met CLOAD.

Zolang de betreffende routines op de juiste manier vanuit Basic worden aangeroepen (met het juiste adres etc.), zal alles naar behoren werken.

\*\*\*\*\*

## AUTOMATISEREN (17).

*Bij het maken van de voorbeelden voor het calculatie programma Supercalc, is Jan Assen het slachtoffer geworden van verkeerd interpreteren van meldingen van zijn hardware. Daardoor raakte hij belangrijke delen van zijn betoog kwijt en had heel wat tijd nodig om de schade weer te herstellen. Geen virus dus, in onze Exidy, maar de ellende is er niet minder om. Hierna zijn verhaal.*

Als je denkt dat je de laatste hand gelegd hebt aan een artikel-tje en je wilt dat save, dan treedt net op dat moment het storingsduivel-tje op.

Dat gebeurde bij het artikel-tje over HEFFINGR.ENT, dat ik nog wilde completeren met de opdrachten INSERT, GLOBAL en OUTPUT.

In dit geval werd de storing veroorzaakt door mijn diskdrive die nodig aan een onderhoudsbeurt toe is, maar die ik niet wegbreng, omdat ik hem te vaak nodig heb.

Dus de kap er afschroeven, spanning er af en de kop even met de hand voorzichtig heen en weer bewegen (!), zodat hij weer soepel over de glijders beweegt en die storing is weer tijdelijk opgeheven.

Intussen zit ik met een onhandelbaar schijfje met read errors en niet meer te voorschijn te roepen programma's.

Daarom met een ander schijfje DU2 opgestart en dat weer uitgewisseld voor het gecrashde schijfje.

Het commando LA <CR> ingetikt om dat schijfje te aktiveren.

Daarna op de volgende manier geprobeerd op te sporen waar het mis was gegaan.

GO Ga naar het begin van de directory op track 2, sector 1 van groep 0000:00.

<CR> bevestigen.

D;+;\* <CR> Display de directory, ga naar de volgende sector en display opnieuw, enz..

De sectoren 16 en 17 bleken de errors te bevatten. De inhoud van de directory bleek een hoop onzin te bevatten. Zo was o.m. de naam HEFFINGR.ENT verdwenen.

Met de opdracht M kon ik een overzicht van de directory drukken.

Hierdoor kreeg ik inzicht in de niet gebruikte groepen.

Met de opdracht Gnn (waar nn het tweecijferige nummer van de gewenste groep voorstelt) en de opdracht d;+;\* kon ik de inhoud van de groep bekijken.

Bijvoorbeeld: Is als groep gewenst 0088, dan moet worden ingetikt G88 <CR>, D <CR>, en voor volgende sector zien, +;D;\* <CR>.

S staakt het scrollen voor een moment, terwijl een tweede keer het gebruik van 'S' het scrollen weer laat doorgaan.

^C wordt gebruikt om te stoppen (dit mag ook alleen de C zijn -red.-).

Op deze manier kon ik een aantal groepen achterhalen, waarvan de tekst mij in het artikel HEFFINGR.ENT bekend voorkwam.

Niet goed te achterhalen viel, in welke groepen de backups stonden,

zodat ik voor alle zekerheid alle groepen met bekende teksten, noteerde.

Terug naar track 2, sector 16 (groep 0000:0F) met de opdracht-reeks g0;S16;d <CR>.

De eerste twee regels van deze sector (adressen 0-1F) bleken onverminkt.

De rest van de sector vulde ik met ES d.m.v. de volgende opdracht:

ch20-?F,ES <CR>, waarna een W(rite)-opdracht de zaak naar de schijf terugzette, zodat de correcties definitief worden.

Vervolgens ging ik naar sector 17 (zelfde groep!) door de opdracht +;d <CR>.

Hier was het één en al onzin! Daarom de gehele sector gevuld met ES op de hiervoor beschreven manier.

De storing was nu verholpen (hersteld).

#### Opmerking:

De in de opdrachten gebruikte verkorting CH betekent C(hange) H(ex) adres op positie nn in de bewuste sector. Zo kunt u ook ASCII tekens invoeren, door in plaats van CH, CA (Change ASCII) te gebruiken.

Herstel van de directory maakt het mogelijk de file met de oorspronkelijke tekst, d.w.z. de groepen met de sectoren waarin de tekst staat, voor zover mogelijk, terug te krijgen.

Ik had 10 groepen met tekst gevonden, die ik over twee filenaamen heb verdeeld.

Aan de file HEFFINGR.ENT heb ik 8 groepen toegekend en aan de file HEFF2.ENT de overige twee.

De laatste file bestond echter uit totaal 10 groepen!

Alvorens de hersteloperatie te beschrijven, even een geheugenopfrisser (voor zover nodig): Elke directory entry vergt 32 bytes. Daarvan wordt de eerste

gebruikt om aan te geven of een entry nog wordt gebruikt. Een geldige file heeft de waarde van deze byte op '00' staan.

De eerste byte kan overigens ook een andere waarde hebben, als u gebruik maakt van zg. USERS (een soort sub-directories).

Hebt u d.m.v. het ERA-commando de file gewist, dan zal deze byte op 'ES' staan.

De volgende acht posities beslaan de filenaam, gevolgd door drie posities voor het filetype (ook wel extend genoemd).

Direct na het filetype volgt een byte waarmee wordt aangegeven of de entry een eerste ('00') of een vervolg (extend, van 80 sectoren maximaal) van deze file is. U kunt daar dus '01', '02' etc. tegenkomen!

De laatste byte van de eerste regel van deze entry (byte 16, ofwel 'xF') vermeldt het aantal sectoren dat voor deze entry is gebruikt.

Vanaf byte 17 van de entry (eerste byte, tweede regel) staan de nummers van de groepen. Deze beslaan bij disks die enkelzijdig worden beschreven maar één byte, en voor disks die dubbelzijdig worden beschreven, twee bytes.

De tweede byte van elk groepsnummer zal bij de lage nummers (onder 256 dec (100 hex) uit '00' bestaan.

Elke groep heeft maximaal 16 sectoren!

Ter meerdere informatie, kijk eens met het programma STAT en de opdracht DSK: naar uw disk, dan zult u zien hoe de indeling is. Dat kan overigens ook met DU (opdracht: #).

Zo, nu de handelingen.

Met de volgende opdrachten heb ik vervolgens de directory hersteld:

```
g0 <CR> ga naar sector 1 van
groep 0;
s17 <CR> en vervolgens naar
sector 17.
```

```
CH20,05 <CR> Vul adres 20 met de
(hex)waarde 5, zijnde
user 5;
```

CA21,HEFFINGR[ ][ ][ ]ENT <CR>

Vul adres 21 en volgende met de tekst na de komma. De brackets zijn gebruikt om spaties aan te geven (Deze zijn nodig om de naam op 8 posities, tot aan de punt, te brengen).

CH2c,00,00,00 <CR> Vul de bytes vanaf 2c (inbegrepen) met '00'.

CH2f,80 <CR> Het aantal blokken dat de file groot is (1 blok komt overeen met een sector).

Nu de wijzigingen invoeren als een reeks in een keer:

CH30,8b,00,8c,00,91,00,95,00,98,00,9b,00,9c,00,9e,00 <CR>

Op dit adres begint de tabel van de groepen, waarin de tekst van de betreffende file is opgeslagen.

Indien na een groepsnummerentry tot aan byte 32 (F van elke tweede regel) nog bytes overblijven, moeten die met de waarde '00' worden gevuld!

Voor de restauratie van de tweede entry gaan we op dezelfde manier tewerk als bij de eerste.

Nu echter vanaf sectoradres 40. U zult zich herinneren, dat ik ook de naam HEFF2.ENT heb gebruikt.

Deze naam wordt bij deze entry als filenaam gebruikt. Voor deze entry gelden de groepsnummers: 9f,00,a1,00 en het aantal blokken van 1a.

Hierna gaan we terug naar CP/M door de opdracht 'X' en <CR> in te tikken.

Met b.v. SPELLBINDER of WP de files inlezen voor onderzoek op de juiste samenstelling van de tekst.

Eventuele dubbele tekst wordt vanzelfsprekend gewist.

Met behulp van DU heb ik alles kunnen herstellen, op het gedeel-

te na, dat in het geheugen van de computer was op het moment van de storing.

Er was toen echter wel een dag voorbij gegaan.

De volgende dag heb ik de verloren gegane tekst weer zo goed mogelijk uit mijn eigen geheugen proberen op te vissen.

Dat was een stuk moeizamer!

Uit het vorenstaande moge u lering trekken:

Maak altijd kopieën van uw werk en maak er een gewoonte van, tijdens het werken even de tekst, of andere gegevens regelmatig naar de disk te schrijven, zodat bij optredende storingen tenminsteniet alles verloren gaat!

Het zal u zijn opgevallen dat de kommando's in de tekst in kleine letters zijn gezet. Dat is bewust gedaan om aan te geven dat u alle invoer in DU in zowel hoofd-, als kleine letters mag invoeren. Voorwaar een gebruiksvriendelijke methode van de ontwikkelaar van dit krachtige programma (Ward Christensen).

*Naschrift: De auteur heeft deze methode gekozen om de tekst te herstellen. Naast herstellen van de tekst d.m.v. reparatie van de directory, is het met DU ook mogelijk om met het zg. Y(ank) commando, ingelezen sectoren in een buffer in het geheugen te plaatsen.*

*Nadat op die manier alle goedgekeurde sectoren 'aaneengeregen' zijn, kan het buffergebied worden verplaatst naar adres 100 (waar CP/M files worden ingelezen).*

*Als dan de file naar disk wordt geschreven (SAVE xx [d:]filenaam.ext) dan hebt u de file weer 'gezond' op uw schijf staan.*

*In de SAVE-instructie staat xx natuurlijk voor het aantal sectoren (in decimale vorm, b.v. 15hex=21 dec, de aanwijzing tussen brackets voor de bestemmingsdrive. De rest spreekt voor zich.*

*(Wordt vervolgd)*

## ESGG DISK-VOLUMES (11).

door Hermine Bakker.

*U hebt een poosje uitgezien naar een volgend overzicht van de nieuwste ESGG-volumes. Hoe gaarne had ik u een heel groot overzicht aangeboden, maar nieuwe software komt helaas zeer traag binnen. Aarzelt u toch niet om een of meer werkstukken van uzelf in te zenden! We kunnen het best gebruiken en uw medeleden zullen er erg blij mee zijn.*

## Volume 48:

Jawel, een puzzle-schijf. Iemand, die een pracht van een spel was begonnen te maken, moest daar mee ophouden. Aan de leden om daar een bruikbaar geheel van te maken, en als dat niet lukt, om er een paar prachtige routines aan over te houden.

## Volume 49:

De geestelijke vader van 'SNOOPY' heeft ons zijn grafische programma's ter beschikking gesteld, samen met wat spellen. Verder een programma, dat pascal keywords in hoofdletters omzet, een set, die het lichtpengebeuren nog eens samenvat en uitbreidt en een aantal programma's voor de PL80 plotter.

## Volume 50:

De statistische set van Volume 18 geheel bijgewerkt en aangevuld. Het is kort gezegd, maar zeer de moeite waard.

## Volume 51:

Een aangepaste SID voor CP/M 3.0 gebruikers en..... de set waarmee u arabische tekens op het scherm EN OP DE PRINTER kunt krijgen, heel mooi van rechts naar links!! Een must, al kent u geen woord arabisch. De programma's bevatten veel slimme vindingen!

*Verder zijn we nog niet. Ik hoop en wens, dat u ons niet in de steek laat, want om Volumes uit te brengen zijn nu eenmaal inzenders nodig. Waarheid als een nuttig rund.*

*U hoeft echt niet tot de schoonmaak te wachten om uw diskettebak eens uit te spitten, en als uw ordenende geest door de software waart, u alle dubbele files erast en bijgevolg weer wat diskettes overhoudt, dan kan het toch haast niet anders of u vindt iets waar uw medeleden best plezier van kunnen hebben. Kan ik u zover krijgen, ja?? Doen he!*

\*\*\*\*\*

I C A O ' S M I C A O ' S M I

\*\*\*\*\*

Te koop: Exidy Sorcerer 48 Kb, CP/M 2.2, videodiskunit 2x360 Kb 77tr. ss 5¼", Supercalc, tekstverw., handleidingen. In originele staat en tegen redelijke te aanvaarden prijs.  
Te bevragen: J. Koel, tel. 055-557857, na 18.00 uur.

\*\*\*\*\*

Te koop: T.e.a.b. Exidy 56 Kb, Videodiskunit met 2 diskdrives dsdd, 1.6 Mb, 8 Kb SRAM pack, Scan pack, fin. adm. pakket CFAP met manuals, en overige software.  
A.v. Wijk, Leidschendam, tel. 070-273116.